

مجلس جسر الزرقاء المحلي
מועצה מקומית ג'סר אל זרקא

מבקר המועצה

דוח שנתי

2018

מסמך זה מכיל ממצאי ביקורת של מבקר המועצה. פרסומו של המסמך, או חלק ממנו, לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו במועצה, אסור ע"פ הוראת סעיף 170 ג, (ו), לפקודת העיריות.

לכבוד,

מרי שיד מוראד עמאש
ראש המועצה המקומית
ג'סר אל זרקא

مجلس جسر الزرقاء المحلي

מועצה מקומית ג'סר אל זרקא

שלום רב;

הנדון : דוח מבקר המועצה לשנת 2018

על פי צו המועצות המקומיות (א) סעיף 145ו(א), הריני להתכבד להגיש דוח על ממצאי הביקורת לשנת 2018.

הדוח לשנת 2018 הינו הדוח השנתי שאותו אני מגיש בתפקידי כמבקר המועצה והוא מסכם פעולות הביקורת מ- 1.1.2018 ועד 31.12.2018.

הריני לציין בסיפוק את שיתוף הפעולה לו זכיתי מצד הדרג הממונה ועובדי המועצה ועל כך יבואו על התודה.

תוך שלושה חודשים מיום קבלת הדוח עליך להגיש לוועדת הביקורת את הערותיך על הדוח ולהמציא למועצה העתק מהדוח בצרוף הערותיך.

על פי הצו, חל איסור על פרסום הדוח לפני שחלף המועד להגשתו למועצה.

בברכה,

יוסף עמאש, עו"ד
מבקר המועצה

העתק : –אחמד גרבאן-יו"ר ועת ביקורת

תוכן עניינים

כללי

נשירת תלמידים מבתי ספר

נגישות בניינים לאנשים עם מוגבלות

مجلس جسر الزرقاء المحلي
מועצה מקומית ג'סר אל זרקא

נוהלי עבודה ונוכחות עובדים

אתר האינטרנט של המועצה

ניהול ומעקב אחרי חוזים במועצה

בדיקת יישום המלצות דו"ח ביקורת(דו"ח 2017)

כללי

הביקורת הפנימית הינה פעילות בלתי תלויה ואובייקטיבית אשר מיועדת לשפר את פעולות הארגון. הביקורת הפנימית מופקדת על בדיקת תקינותן של פעולות הארגון, מבחינת שמירה על החוקים, על הניהול התקין, על טוהר המידות ועל חיסכון ויעילות. בשנת 1996 חויבו המועצות המקומיות למנות מבקר פנימי. המועצה המקומית ג'סר אל זרקא (להלן המועצה המקומית, המועצה) מינתה לראשונה בינואר 2002 מבקר פנימי אשר כהן עד שנת 2008 ופרש, והמבקר הפנימי הנוכחי התחיל במילוי תפקידו על פי החלטת בית הדין האזורי לעבודה בחיפה מדצמבר 2010, והמועצה מעסיקה אותו כיום בחצי משרה החל מיום 1/10/2015(בעקבות פסק דין של כב' בית הדין האזורי לעבודה בחיפה).

مجلس جسر الزرقاء المحلي

מועצה מקומית ג'סר אל זרקא

=====
כדי לשמור ככל האפשר על עצמאותו המקצועית ועל אי תלותו של מבקר המועצה נקבע בצו המועצות המקומיות (א) (להלן – הצו), כי מבקר המועצה יקבע את תוכנית העבודה, את הנושאים המבוקרים ואת היקף הביקורת, בראש וראשונה על פי שיקול דעתו, על פי דרישת ראש המועצה לבדוק נושא מסוים וככל האפשר על פי בקשת ועדת הביקורת.

עוד נקבע בצו כי לא יפוט מבקר המועצה, אלא באישור המועצה ברוב של שני שלישים מחבריה, לאחר שניתנה הודעה כדין לכל חברי המועצה, שדבר הפיטורים יידון באותה ישיבה.

דוח הביקורת לשנת 2018 שהינו הדוח השנתי שמפרסם מבקר המועצה מסכם את פעולות הביקורת לתקופה מ 1.1.2018 – 31.12.2018 והוא כולל כמה נושאים אשר הגיעו לכלל סיום בשנת 2018.

נשירת תלמידים

מבוא

בשנת 2000, חוקקה הכנסת "חוק זכויות התלמיד", חוק הנותן תוקף רשמי לזכויותיו השונות של התלמיד, וזאת ברוח כבוד האדם ועקרונות אמנת האומות המאוחדות בדבר זכויות הילד, אי לכך, בהתאם לחוק, המדינה אחראית להבטיח לילד קיומם של תנאים אופטימאליים ללימוד נאות, מתוך הכרה בצרכיו ובזכותו ללמוד למידה משמעותית, שתכשיר אותו לחיים עתידיים ותאפשר לו מוביליות תעסוקתית וחברתית בעולם דינאמי ומשתנה. את הזכויות האלה מנסה המדינה להבטיח בעזרת מערכת החינוך והשירותים השונים הקיימים עבור ילדים ובני נוער.

מערכת החינוך הפורמאלי עושה מאמצים להחיל את חוקי החינוך על כל ילדי ישראל. למרות זאת, עדיין קיימות אוכלוסיות שהמערכת המוצעת להם אינה עונה על צורכיהם ואינה מאפשרת להם לממש את עצמם ואת זכותם לחינוך והשכלה. ישנם גורמים רבים שמשפיעים על המצב הזה.

חלקם גורמים אישיים, משפחתיים, גורמים הקשורים לקהילה או תלויים במערכת החינוך ובית הספר. לחינוך יש תפקיד מכריע להנעת הפרט להשתלבות ולקידום חברתי. הנשירה ממערכת החינוך היא אחד הגורמים המרכזיים המזינים ומשמרים את הפערים החברתיים שבהם אנו נתקלים בכל חברה וגם בישראל.

مجلس جسر الزرقاء المحلي

מועצה מקומית ג'סר אל זרקא

כימות ממדי הנשירה הוא בעיה מורכבת, משום שהתופעה נעה על פני רצף. בישראל נהוגה שיטה המופעלת על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ולפיה נבדק מדגם ארצי של האוכלוסייה בכל הגילים לגבי עיסוקים. הממצאים של השנים האחרונות מלמדים שהנשירה הסמויה מקיפה אחוז דומה לזו של הנשירה הגלויה. מחקרים מלמדים שעל כל נער שידוע כנושר גלוי נמצא נער נוסף שמוגדר סמוי.

הנשירה ממערכת החינוך ומניעתה אינו בעיה של מערכת החינוך בלבד. ממדי התופעה והשלכותיה נוגעים לחברה כולה ותוצאותיה ניכרות בכלכלה הארצית, בתעסוקה, באבטלה, בעוני ובהתנהגויות סיכון, כמו עבריינות, שימוש בסמים, תוצאות אלה משפיעות על עתיד החברה והמדינה. לפיכך, מניעת הנשירה היא משימה שחייבת לקבל מעמד של יעד לאומי מרכזי.

היקף הביקורת

בחודשים ינואר-אפריל 2018, בצע מבקר המועצה ביקורת בנושא הביקור הסדיר של התלמידים במוסדות החינוך בישוב בשנות הלימודים 2016-2017, הבדיקה נעשתה במחלקת החינוך, עבודתו של קצין ביקור סדיר, בבתי הספר העל יסודיים, בבתי ספר ומסגרות לימוד מחוץ לישוב ובמועדונית המשפחתית.

מטרת הביקורת

מטרת הביקורת לעמוד על היקף תופעת הנשירה, הגורמים שהביאו לנשירת תלמידים ממוסדות חינוך, כיצד מתמודדת מערכת החינוך עם התופעה, אלו צעדים ננקטו ומה יש עוד לעשות בכדי לצמצם את היקפה של תופעת הנשירה.

על מי חל חוק חינוך חובה חינוך

על פי החוק לימוד חובה, המש"ט-1949, ילדים מגילאי גן חובה, חינוך יסודי חטיבת ביניים וכיתה י' חייבים ללמוד במוסד חינוכי, ב-24/12/2007 אושר חוק חינוך חובה עד כיתה י"ב (תיקון 29), יישום תיקון החוק יתפרס על פני שש שנים בכל שנה כ-10% מבתי הספר. שר החינוך ושר האוצר וועדת הכנסת יאשרו את רשימת הישובים, הישובים שיבחרו אלה שבהם אחוזי נשירה ממערכת החינוך הם מהגבוהים ביותר, ומתקיימים בהם שני התנאים הבאים: רשומים בכל אחד מהם יותר מ-10 תלמידים בגילאי י"א-י"ב, שאינם משובצים במוסדות לימוד, הישובים מצויים באשכולות 1-6 של הלשכה לסטטיסטיקה (ישובים ממדרג סוציו-אקונומי נמוך עד בינוני). לתיקון החוק חשיבות מכרעת ברמה האופרטיבית, מחזק את המאבק בנשירת תלמידים, כיוון שהוא מחייב את הרשות המקומית ואת בית הספר המבקש להנשיר תלמיד למצוא לו מסגרת חלופית.

מיהו התלמיד הנושר

مجلس جسر الزرقاء المحلي

מועצה מקומית ג'סר אל זרקא

האם מדובר בתלמיד החרוץ, השקדן, זה שמגיע לבית הספר כמעט כל יום, פרט לימי מחלה, זה שממלא אחר מטלות בית הספר.

לעיתים קרובות, כמובן לא תמיד, מדובר בתלמיד שמנעו את נשירתו, תלמיד שצבר שליליים לרוב והמערכת (קרי משרד החינוך ומפקחיו) מתעלמת מכך בגלל "מניעת נשירה", תלמיד המרבה להעדר מבית הספר והמערכת שוב מתעלמת מכך מאותה הסיבה, תלמיד העושה בריונות, תלמיד היוצא מהכיתה מסיבות שונות ולא חוזר או תלמיד שלא נכנס לכיתה, תלמיד שיכול היה ללמוד מקצוע או ללכת לעבוד, אבל במערכת החינוך מחזיקים אותו בכוח כדי לצאת עם אותם נתוני סטטיסטיים של ירידה באחוז נשירה.

משמעות הדברים הנ"ל

1. המשמעות הראשונית היא שיש נשירה, רק שזו "נשירה סמויה".
2. תלמיד יסיים את הלימודים גם אם צבר הרבה שליליים. תלמיד לא חייב להוכיח הצלחה בלימודים כדי לעלות כיתה.
3. אין חשיבות להיעדרויות, הרבה תלמידים מסתובבים באופן לא רשמי במקום ללכת ללמוד מקצוע או במקום ללכת לעבוד.
4. אין חשיבות להתנהגות טובה – דבר הגורם לעלייה ברמת האלימות, כמעט להפקרות.
5. עלייה בחוצפה של ה"תלמידים הטובים" אלה שבעבר לא היו מרשים לעצמם.
6. ירידה תלולה במעמדו של המורה ופגיעה, במוטיבציה שלו, כיוון שאין לו אמצעי אכיפה של נורמות מקובלות.
7. התלמיד הלא נושר יצא "קרח מכאן ומכאן" – יוצא ממערכת החינוך, שממנה לא נשר, ל"שוק העבודה" ללא מקצוע וללא השכלה.
8. מגדלים דור של ילדים מתוסכלים, כיוון שלא עמדו במשימות שמערכת החינוך הציבה להם.

הנשירה והניתוק של בני נוער ממערכת הלימודים הפורמאליים הם תופעה מוכרת בעולם ובארץ והיקפה משתנה לאורך השנים. הנשירה היא תהליך דינאמי, וכיום מקובל לתאר אותו באמצעות שני מושגים: נשירה גלויה ונשירה סמויה.

مجلس جسر الزرقاء المحلي

מועצה מקומית ג'סר אל זרקא

נשירה גלויה

קיימת אוכלוסייה של בני נוער, שבגיל מסוים עוזבת את כל האטרנטיבות החינוכית – לימודיות הפורמאליות, שהמדינה מציעה להם. מתארת מצב של ניתוק פיזי של הנער והנערה ממערכת החינוך המיועדת לבני גילם. בין הנושאים ניתן לזהות שלוש תת קבוצות בולטות: בני נוער שהחליטו על ניתוק ממערכת החינוך והם מפסיקים לחפש חלופות חינוכיות, בני נוער שלאחר תקופת זמן קצרה של ניתוק ממערכת החינוך מחפשים דרך להשתלב בחזרה במערכת, ובני נוער שבגלל נסיבות חייהם, שאינן תלויות בהחלטתם, הם נשארים מחוץ למערכת החינוך. עזיבת מערכת החינוך נעשית לעיתים בשל נסיבות הקשורות בילד ובמשפחתו. ולעיתים מדובר בעזיבה מחוסר ברירה בעקבות אילוצים הקשורים במערכת ולא בתלמיד.

לפי חוק לימוד חובה, תש"ט-1949, חינוך חובה חל על ילדים ונערים בשלוש עשרה שנות לימוד, מהן 3 בגן ילדים בגיל 3 עד 5 ועוד עשר שנות לימוד בכיתות א' עד י' ומי שחל עליו לימוד חובה זכאי לחינוך חינם. שר החינוך רשאי לפטור תלמיד פטור מחובת לימוד חובה אם התלמיד אינו מסוגל ללמוד באופן סדיר במוסד חינוך מוכר. ועוד נקבע בחוק זכויות התלמיד, תשס"א-2000, כל ילד ונער זכאי לחינוך, החלטה בדבר הרחקת תלמיד ממוסד חינוך לצמיתות והעברתו למוסד אחר תינתן רק לאחר שניתנה לתלמיד ולהוריו והשמיע את טענותיהם, ההחלטה תהיה מנומקת בכתב.

נשירה סמויה

מתארת אוכלוסייה, שנעדרת בתכיפות ממערכת החינוך או שנוכחת בכיתה בצורה פסיבית ואינה משתתפת אקטיבית בלמידה. מונח זה מתייחס לתלמידים שאמנם רשומים בבתי ספר, אך אינם עוסקים בלמידה משמעותית. בתוך קבוצה זו ניתן להבחין בסוגים שונים של התנתקות:

- א. תלמידים שאינם מגיעים לבית הספר באופן סדיר למרות שהם עדיין רשומים כתלמידים.
- ב. תלמידים שמגיעים לבית הספר אך לא מתפקדים כלומדים ולא מפיקים תועלת מהביקור בבית הספר.

מאפייני הנושאים

1. בני נוער שמרבים להעדר ולהפגין בעיות נוכחות שונות נוטים בסופו של דבר לנשור באופן גלוי.
2. ילדים ונוער ממעמד סוציו-אקונומי נמוך.

مجلس جسر الزرقاء المحلي

מועצה מקומית ג'סר אל זרקא

3. לפני נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בשנת 2016, המתבססים על נתוני משרד החינוך 18%-26% מבני הנוער הערביים אינם לומדים.

4. אחוז גבוה מהנושרים הם בנים. אחוז הנושרים מקרב הבנים עומד כפול מאחוז הנושרים בקרב הבנות.

5. בני נוער בעלי דימוי עצמי נמוך נוטים לנשור מבה"ס.

6. ילדים ממשפחות חד – הוריות, משפחות מרבות ילדים, משפחות בהן אחד ההורים סובל ממוגבלות כלשהן בתפקיד, משפחות בהן ההורים בעלי השכלה נמוכה.

הסיבות העיקריות לנשירה

הסיבות העיקריות לנשירה הם:

1. בעיות משמעת.

2. קשיים בלימודים (שיטות הוראה מיושנות)

3. בעיות חברתיות.

4. קשיים כלכליים של משפחת התלמיד והצורך לצאת לעבודה.

5. מחסור במסגרות ומגמות לימודיות בחינוך העל-יסודי.

6. ירידה תלולה במעמדו של המורה, שאין לו אמצעי אכיפה של נורמות מקובלות.

הנשרה

למונח נשירה יש קונוטציה המטילה את כל האחריות של אקט העזיבה על הנער. בחלק מן המקרים הנשירה היא בעצם הנשרה. במקרה כזה מדובר בבני נוער שכלל לא רצו לעזוב את בה"ס אך אולצו לעשות זאת.

הסיבה להנשרה קשורה בשאיפה של המוסד החינוכי לשמור על ממוצע ציונים מרשים של בוגריו וזכאות לתעודה בגרות. ההנשרה מתבצעת לרוב בשלב בו התלמיד מסיים חוק חינוך חובה, לרוב ביה"ס הוא הגורם המנשיר את התלמיד לאחר גיל 16.

תהליך ההנשרה מחייב אישור מפקח ביה"ס ומציאת מוסד חלופי לתלמיד על ידי הרשות המקומית. כמו כן זכותם של ההורים לערער על ההחלטה בפני מנהל המחוז.

مجلس جسر الزرقاء المحلي

מועצה מקומית ג'סר אל זרקא

מצב סוציאקונומי נמוך של משפחות התלמידים

על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה הדירוג של ג'סר אל זרקא הוא 1. ועל פי נתונים של המוסד לביטוח לאומי, יותר ממחצית הילדים הערבים חיים מתחת לקו העוני. ועוד כ- 25% נמצאים בסיכון לעוני. חוסר אמצעים כלכליים הוא אחת הסיבות לנשירת תלמידים מהלימודים, ולעתים ההורים מפנים את הילדים לעבודה.

סדרי דיווח ושיתוף פעולה של מוסדות החינוך

1. על הפי הנחיות משרד החינוך, פעמיים בשנה – עם פתיחת שנת הלימודים ובמועדי הרישום לחטיבת הביניים ולחטיבה העליונה – על בתי הספר היסודיים וחטיבות הביניים לדווח לרשות המקומית ולמשרד החינוך על המוסדות שאליהם נרשמו תלמידים המסיימים את לימודיהם או עוזבים את מוסדות החינוך מסיבה אחרת. לפני הדיווח יודאו בתי הספר שהתלמידים שעזבו אותם אכן נקלטו באותם מוסדות.

לדעת הביקורת, מטרת ההנחיה לדאוג לשלמות המידע וליצור כל בקרה, הביקורת בדעה שעל בתי הספר הנ"ל לדווח למשרד החינוך, ולמועצה המקומית באופן מתמיד ועקבי

2. משרד החינוך הנחה את בתי הספר גם לדווח לו ולרשות המקומית באופן שוטף על כל תלמיד שעזב את בית הספר ולציין את המסגרת החלופית שבה נקלט.

הבדיקה העלתה, בתי הספר לא דיווחו על עזיבת תלמידים במהלך השנה, למעט מקרים שדווחו על ידי מספר בתי ספר אך לא על ידי כולם.

3. בית הספר התיכון ובית ספר טכנולוגי לא דיווחו לקב"ס על תלמידים שלא ביקרו באופן סדיר, על נושרים סמויים ועל תלמידים שנשרו או הונשרו ממנו.

4. היעדר מידע נאות, רצף בטיפול, תיאום, עקביות, סדר וארגון וניהול כרטיסיה טעון שיפור, תיוק מסמכים בצורה יותר טובה.

5. מנהל מחלקת החינוך לא טרח לטפל ביסודיות ולעומק בתופעת גביית אגרת רישם מתלמידי כתה י'.

6. הקב"סים ברוב המקרים שנבדקו, ניהלו לכל תלמיד שבטיפולם כרטיסים ובהם פרטים על התלמיד, נמצאו מקרים שהכרטיסים לא כללו את הטיפול הניתן להם, ולא כללו מידע על דיונים בעניינים וכ'.

مجلس جسر الزرقاء المحلي

מועצה מקומית ג'סר אל זרקא

7. בחלק מהמקרים, קיים חוסר שיתוף פעולה בחלק מבתי הספר, בין הגורמים השונים המטפלים בתלמידים, הקב"ס לעומת יועצים חינוכיים, מחנכים, מנהל בתי ספר, ועניין ביקורי בית ופגישת הורים מתועד בצורה לא נאותה ובחוסר עקביות.

מעורבות המועצה וועדותיה במניעת נשירה

1. הבדיקה העלתה כי לאורך השנים, לא קיימה המועצה דיונים בנשירה מבתי הספר ובטיפול בנוער הנושר. בישיבות מועצת הרשות וועדותיה לא התקיימו דיונים בנשירה ולא הועלו הצעות לייזום תשתיות ולהנעת מעגלים נוספים היכולים לסייע במציאת מסגרות הולמות לנוער המועד לנשירה או לנוער הנושר.

לדעת הביקורת, מן הראוי שפרנסי הישוב יקבעו מתכונת דיונים לצורך מציאת דרכים להגברת הביקור הסדיר של התלמידים בבתי הספר ומניעת נשירתם וניתוקם ממערכת החינוך.

2. למועצה אין מספיק כלים ומסגרות לטיפול בנוער נושר, כגון יחידה לקידום נוער. נוכח שיעורי הנשירה הגבוהים, על המועצה לדאוג בשיתוף עם משרד החינוך למציאת מסגרות חלופיות לטיפול בנוער זה, כדי למנוע תופעות חברתיות שליליות כגון שוטטות של נערים הרחובות והידרדרות לעבריינות.

סיכום מפורט לליקויים ולממצאים

בבדיקת פעולות המועצה למניעת נשירת תלמידים ולהחזרת תלמידים נושרים למערכת החינוך הועלה, כי תלמידים לא מעטים שנמצאו בסכנת נשירה ותלמידים שנשרו ממערכת החינוך לא ניתן הטיפול מהסיבות האלה: מחסור בכוח אדם, מחסור במסגרות חינוכיות מתאימות, ליקויים בסדרי דיווח ושיתוף פעולה של מוסדות החינוך, העדר מעקב נאות, בין היתר בגלל אי-קיום רישום ותיוק נאותים, ועבודה ללא הגדרת תפקיד ברורה, גרמו לליקויים הבאים:

1. העדר עדכון שוטף של נתונים הביא לתוצאה חיובית של אחוזי הנשירה.

2. הקב"סים פועלים בכמה מישורים: כנציגי משרד החינוך והרשות המקומית-מול גורמי החינוך בבית הספר כ"נציגי" חוק לימוד חובה וכיועצים ומדריכים – מול הילד ומשפחתו, כמנחים חינוכיים ויוזמי שילוב מחדש של נושרים-מול בית הספר והקהילה, כמתאמים בין מערכות הטיפול השונות. משום כל המליצה ועדת הנשירה, בשנת 2002, למנות את הקב"סים ל"מנהלי הטיפול" של תלמיד נושר

נמצא כי אופן טיפול הקב"סים במשורים השונים ויישום המלצת ועדת הנשירה אינו מיושם.

مجلس جسر الزرقاء المحلي

מועצה מקומית ג'סר אל זרקא

- 3.טיפול חלקי ללא התמקדות בצורה מספקת בתלמיד הנושר.
- 4.כל הגורמים המעורבים במערכת החינוך לא קיימו טיפול נאות בנשירה כתופעה.
- 5.הטיפול בנושא הנשירה הגלויה והסמויה לא מספיק, הטיפול מצריך שינוי תפיסתי מהותי במערכת החינוך, וראוי ששינוי זה היה מעמיק, מתמשך, רב שנתי ומערכת.
- 6.לא נגרם שינוי תודעתי בקרב המועסקים במערכות החינוך, לא נעשה חיזוק אמונתם של מנהלי בתי –הספר להתמודד ביעילות עם קשיי התלמידים וחיזוק מחויבותם ליטול על עצמם אחריות אמתית לתלמידה משמעותית.
- 7.אין במערך הביקור הסדיר מערכת מידע ממוחשת לאיתור ולמעקב שיטתי כדי שיוכל הקב"ס להפעיל את המערכת לפי מידת הצורך והדרישות.
- 8.אין נתונים מרוכזים על נוכחות התלמידים ברמות השונות (אי רציפות נוכחות, היעדרות מהלימודים לאורך זמן ועזיבת בית הספר באופן פורמאלי).
- 9.בשל העדר זרימת מידע מחלק מבתי הספר בזמן המתאים, הקב"ס אינו בוחן באופן שיטתי ומתמשך את פעולות בתי הספר ואת מאפייניהם, כדי לעמוד על דרכי פעולה התורמת להתמודדות יעילה על הנשירה, ללמוד אותן ולהפיצן בכלל המערכת.
- 10.לא קיימת ועדת התמדה רשותית, על מנת לגבש מדיניות ותכנון אסטרטגי למניעת נשירה.
- 11.חלק ממנהלי בתי הספר לא מדווחים דיווח מלא, אמיתי ועדכני על תלמידים שאינם לומדים באופן סדיר.
- 12.קיימת עזיבת תלמידים (הנשרה) מחוסר ברירה, בעקבות אילוצים הקשורים במערכת החינוך ולא בתלמיד, וזאת בשל העדר מגמות ומסגרות מקומיות.
- 13.קיימת תופעה שתלמידים אינם מגיעים לבתי הספר באופן סדיר למרות שהם רשומים כתלמידים.
- 14.קיימת תופעה שתלמידים מגיעים לבית-הספר אך לא מתפקדים בלימודים ולא נכנסים לכיתות לימוד בכל השעורים, משוטטים בחצר, בפרוזדורים ובפינות מסתור ומעשנים.
- 15.קיימת תופעה שתלמידים יוצאים מהבית, אינם מגיעים לבית – הספר, ולא מתפקדים בלימודים ואינם נכנסים לכיתות לימוד
- 16.בחטיבות הביניים ותיכון קיימים מגוון התנהגויות שמשפיעות על החמרת התופעה, התנהגות חריגה בכיתה, תחושת ניכור כלפי ביה"ס, והשיגים
- 17.בתיכון קיימת הנשרה, קיימת נטייה שלא לקבל תלמידים בעלי הישגים נמוכים ותלמידים עם בעיות התנהגות וקשיי הסתגלות.

مجلس جسر الزرقاء المحلي

מועצה מקומית ג'סר אל זרקא

18. לא ניתנת עדיפות ראשונה ותשומת לב וטיפול בגורמים הקשורים
בנשירה, כבר בגילאים צעירים ובשלבים מוקדמים, כדי לסייע בצמצום
היקף התופעה ומניעתה.

19. בדיקות מילוי יומנים שיוזם הקב"ס מפעם לפעם מלמדת שחלק ממנהלי בתי
הספר לא הקפידו על קיום ההנחיות, ושהליקויים בתחום זה הם חמורים, מן
האמור עולה, שאי אפשר לקבל מידע אמין בזמן ממשי על אי-ביקור סדיר של
תלמידים במוסדות חינוך, ואי אפשר להגיב במהירות על היעדרות תלמידים.

20. לקב"ס לא הגיע מידע אמין בזמן אמת וזה לא אפשר לו לערוך בדיקות יומנים
בצורה מלאה ושיטתי, וכתוצאה מזה לא בוצע מפקד נוכחות המבוסס על השוואת
הנוכחות בפועל של התלמידים עם הרישום ביומן הכיתה.

21. יש צורך להגביר את הסיורים, בסביבת בתי הספר ובכל מקום אחר שתלמידים
עלולים לשוטט בו בשעות הלימודים.

22. אין ניהול מעקב חודשי מספיק לתלמידים שחזרו לביקור סדיר.

مجلس جسر الزرقاء المحلي

מועצה מקומית ג'סר אל זרקא

נגישות הבניינים והאתרים העירוניים והציבוריים לאנשים עם מוגבלות פיזית

כללי

בחברה שאנו חיים בה, במדינה בכלל ולא רק בכפר ג'סר אל זרקא, חיים בתוכנו אלפי אנשים עם מוגבלות פיזית, שכלית או נפשית אשר מופלים לרעה בכל תחומי חייהם.

רבים מהמוגבלים אינם מקבלים מענה לצורכיהם המיוחדים, ובמיוחד בנגישות למקומות מגוריהם, מקומות עבודתם, למוסדות הציבוריים לקבלת שירותיהם, ובתנועה החופשית בדרכים ובמקומות הציבוריים למיניהם. משמעות הדבר היא הרחקתם ואי קבלתם של אנשים אלה להשתלב בחיי החברה היום יומית, ושליטת ההזדמנויות השוות מאנשים אלה להיות חלק מהחברה וממימוש זכויותיהם כחובותיהם.

בשנת 1998 חקקה הכנסת את חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998 (להלן - חוק השוויון). חוק השוויון, מבוסס על עקרון יסודי, אשר לפיו "זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות ומחויבותה של החברה בישראל לזכויות אלה, מושתתות על ההכרה בעקרון השוויון, על ההכרה בערך האדם שנברא בצלם ועל עקרון כבוד הבריות"; ומטרתו "להגן על כבודו וחירותו של אדם עם מוגבלות, ולעגן את זכותו להשתתפות שוויונית ופעילה בחברה בכל תחומי החיים, וכן לתת מענה הולם לצרכיו המיוחדים באופן שיאפשר לו לחיות את חיו בעצמאות מרבית, בפרטיות ובכבוד, תוך מיצוי מלוא יכולתו".

בחודש מרץ 2005 תוקן חוק השוויון, והוסף לו פרק מרכזי, **הקובע את החובה להנגיש כל מקום שפתוח לציבור, וכל שירות שניתן לציבור, לאנשים עם כל סוגי המוגבלות.** לפי החוק, מוסדות ציבוריים, משרדי ממשלה, בתי משפט, בתי קולנוע ותיאטראות, מסעדות ובתי קפה, מוזיאונים, בתי מלון, פארקים, מוסדות דת, בתי עלמין – כל אלה ואחרים יהיו חייבים בנגישות מלאה.

חובת הנגישות כוללת נגישות לאנשים עם מוגבלות פיזית (מעלית, רמפה וכו'). חובת הנגשת מבני ציבור למיניהם מעוגנים גם כן בחוק ותקנות התכנון והבניה ובחוק רישוי עסקים כפי שיפורט להלן.

مجلس جسر الزرقاء المحلي

מועצה מקומית ג'סר אל זרקא

=====

הליך הביקורת והיקפה

אפריל – יוני 2018, בוצעה ע"י מבקר המועצה בדיקה, במטרה לבדוק את פעולות המועצה ומידת יישומה לאמור בחוק "שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות" בקטע העוסק בנגישות בנייניה ואתריה לרבות; מחלקות המועצה ואתריה, מבני החינוך, מדרכות וכבישים. ופעולות מחלקות המועצה ומידת אכיפת החוק בהגשת בניינים אלה לאנשים עם מוגבלות. וכמו כן בדיקת מידת יישום הוראות החוק בעסקים טעוני רישוי והחייבים מילוי הוראות הנגישות.

הביקורת בוצעה במחלקת ההנדסה ובמחלקת החינוך ובמחלקת התברואה (אשר גם מטפלת ברישוי עסקים). מהם נתקבלו נתונים ודיווחים על הנעשה בעניין, הן לגבי הבניינים והאתרים שמועצה חייבת להנגישם, והן לגבי המבנים הציבוריים האחרים.

המסגרת החוקית

חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות עם התיקון הגדול עליו משנת 2005 משתרע על ששים עמודים. להלן מובאים הסעיפים הרלוונטיים והעיקריים המתייחסים לקטע של ביקורת מבקר המועצה: "נגישות הבניינים העירוניים והציבוריים לאנשים עם מוגבלות פיסית". ע"פ החוק הוגדרו:

אדם עם מוגבלות - אדם עם לקות פיסית, נפשית או שכלית לרבות קוגניטיבית, קבועה או זמנית, אשר בשלה מוגבל תפקודו באופן מהותי בתחום אחד או יותר מתחומי החיים העיקריים;

גוף ציבורי - אחד מאלה:

1. משרד ממשלתי, לרבות יחידותיו ויחידות הסמך שלו;
2. רשות מקומית;
3. ועוד...

נגישות - אפשרות הגעה למקום, תנועה והתמצאות בו, שימוש והנאה משירות, קבלת מידע הניתן או המופק במסגרת מקום או שירות או בקשר אליהם, שימוש במתקניהם והשתתפות בתכניות ובפעילויות המתקיימות בהם, והכול באופן שוויוני, מכובד, עצמאי ובטיחותי;

התאמות נגישות- ההתאמות שיש לבצע כדי שתהיה נגישות;

בסעיף 19ב. לחוק נאמר: אדם עם מוגבלות זכאי לנגישות למקום ציבורי ולשירות ציבורי.

مجلس جسر الزرقاء المحلي

מועצה מקומית ג'סר אל זרקא

כמו כן נאמר בסעיף 19ג: אין מפלים אדם עם מוגבלות ואין פוגעים בזכותו לנגישות.

חובת הנגישות לעניין מקום ציבורי לפי סעיף זה –

1. לעניין התאמות נגישות הדורשות היתר כמשמעותו בסעיף 145(א) לחוק התכנון והבניה, תחול על הבעלים; הושכר המקום הציבורי בשכירות שחל עליה חוק הגנת הדייר [נוסח משולב], התשל"ב-19721 (בסעיף זה – חוק הגנת הדייר), ישלם הדייר לבעל-הבית מחצית מעלות ביצוע התאמות הנגישות; שר הבינוי והשיכון, באישור הממשלה והוועדה, רשאי לקבוע שיעורי השתתפות שונים תוך שנה מיום פרסומו של חוק זה; בסעיף זה, "דייר", "בעל-בית" – כהגדרתם בחוק הגנת הדייר.
2. לעניין התאמות נגישות אשר אינן דורשות היתר בניה כאמור בפסקה (1), תחול על הבעלים, ואולם אם המקום הציבורי מוחזק או מופעל על ידי מי שאיננו הבעלים – חובת הנגישות תחול על המחזיק או המפעיל של המקום הציבורי.

סעיף 19ט. תקנות נגישות לעניין מקום ציבורי

א. לעניין מקומות ציבוריים קיימים ומקומות ציבוריים שאינם בנינים, שהוקמו לאחר המועד הקובע, יקבע שר המשפטים הוראות בדבר התאמות הנגישות הנדרשות, בין בדרך כלל ובין לסוגי מקומות, כדי לאפשר לאדם עם מוגבלות, נגישות במקום באופן סביר בהתחשב בתקן ישראלי; **תקנות לפי פסקה זו יכללו, בין היתר, הוראות בדבר-**

1. הנגשת צמתים, מדרכות, גשרים, מנהרות ומעברים אחרים בשטח המקום הציבורי ולרבות הנגשת המעברים ממקומות החניה כאמור בפסקה (2);
2. הקצאת מקומות חניה לאנשים עם מוגבלות, מכלל מקומות החניה הקיימים או המתוכננים, לפי העניין, בשטח המקום ציבורי.

סעיף 19 יא. נגישות שירות ציבורי

א. שירות ציבורי יהיה נגיש לאנשים עם מוגבלות, בהתאם להוראות לפי סימן זה.

مجلس جسر الزرقاء المحلي

מועצה מקומית ג'סר אל זרקא

ב. מי שאחראי לאספקת שירות ציבורי יבצע התאמות נגישות לאנשים עם מוגבלות לפי סימן זה.

ואילו בעניין חובת הבטחת נגישות במוסדות החינוך נאמר בסימן ז' חלק ב' לחוק: סעיף לג. "נגישות מוסדות חינוך": מוסדות חינוך ושירותי החינוך הניתנים על ידיהם יהיו נגישים בהתאם להוראות סעיפים 19 ח ו-19יא ובכפוף להוראות לפי חלק זה.

ובעניין הנגישות בדרכים נאמר בסימן ט' לחוק:

סעיף 19 לט. נגישות בדרכים

א. בסעיף זה-

1. רשות מקומית;

2. גורם אחר העוסק בתכנון, בניה או החזקה של תשתיות דרכים

שקבעו שר התחבורה או שר אחר הממונה על התחום בו פועל גורם

כאמור (בסעיף זה – השר האחראי);

מהנדס רשות מקומית - כמשמעותו בחוק הרשויות המקומיות (מהנדס רשות

מקומית), התשנ"ב-1991.

מורשה לנגישות מבנים תשתיות וסביבה – כמשמעותו בסעיף 19מא, ולמעט

הנדסאי כאמור בסעיף 19מא(ב)(1);

מתכנן מחוז – כמשמעותו בסעיף 8 בחוק התכנון והבניה.

צמתים ומדרכות יתוכננו, ייבנו ויותאמו באופן המאפשר לאדם עם מוגבלות

נגישות באופן סביר בין המדרכה לכביש, בין מקום החניה למדרכה, על המדרכה

ובחציית הכביש בהתאם להוראות לפי סימן זה, לרבות הסרת מפגעים

ומכשולים אשר פוגעים בזכותו של אדם עם מוגבלות לנגישות כאמור בסעיף זה

ולרבות התקנת רמזורים המותאמים לאנשים עם מוגבלות בראייה.

ממצאי הביקורת

مجلس جسر الزرقاء المحلي

מועצה מקומית ג'סר אל זרקא

1. בבעלות ובאחזקת מועצה מקומית ג'סר אל זרקא מספר מבנים ומספר של מקומות ציבוריים המופעלים והמוחזקים על ידה. ועקב כך חלה עליה חובת הנגשתם לאנשים עם מוגבלות פיסית. על קטגוריה זו נמנים:
- מבני המועצה
 - מבני חינוך (בתי הספר התיכוניים, חטיבות ביניים, בתי ספר יסודיים, גני ילדים, חינוך מיוחד וכו'..)
 - תחנות אם וילד (טיפות חלב)
 - מגרשי ספורט
 - דרכים, צמתים ומדרכות, תחנות המתנה לאוטובוסים.
2. בנוסף לכך המועצה משמשת כגוף אשר חלה עליו חובת אכיפת החוק הן בעת מתן אישור על תכונות להיתרי בניה לבניינים של מוסדות ציבור בפרק ה1 לחוק התכנון והבניה וחלק ח' לתקנות התכנון והבניה, והן בעת מתן רישיון עסק לעסקים כאמור בסעיף 8 ב' (ב) לחוק רישוי עסקים (מוסדות ציבוריים למיניהם, מסעדות, אולמות, רשתות שיווק וכו'..)
3. **הביקורת מצאה שעד יום עריכת הביקורת נמצא שרוב רובם של הבניינים העירוניים (מעל 70% מהם) לא מונגשים. ורק בניינים חדשים שהוקמו בשנים האחרונה אכן בוצעו בהם התאמות להנגשתם**
4. **הביקורת מצאת שעד לעריכת הביקורת לא מנתה המועצה "רכז נגישות" מקרב עובדיה אשר ימלא את התפקידים שפורטו לעיל.**
5. להמחשת עניין והצרכים בהנגשת בתי הספר להלן מפרט כללי בדרישות השכיחות:
- התקנת / הנמכת מדרכה נגישה לפני הכניסה לבית הספר.
 - התקנת מעבר חציה לפני הכניסה לבית הספר.
 - התקנת וסימון 2 חניות נכים לאורך הרחוב קרוב לכניסה לביה"ס.
 - התקנת אינטרקום בכניסה בשער ביה"ס.
 - פירוק מדרגות מעיקות בכניסה לביה"ס.
 - התקנת כביש בשיפוע 8% לנכים בכניסה לביה"ס.
 - התקנת מאחזי יד לנכים.
 - התקנת שירותי נכים.

مجلس جسر الزرقاء المحلي

מועצה מקומית ג'סר אל זרקא

- ט. התקנת תא מעלית לנכים.
 - י. צביעת משקפי דלתות בגוון נוגד.
 - יא. הצבת מתקן מי שתייה נגיש.
 - יב. התקנת שילוט נגיש.
 - יג. התקנת מפה מישושית וקולית בקומת הכניסה.
6. חלק ניכר מדרישות אלה הן מתאימות גם כן לבנייני המועצה השונים.

התקציב וביצועו

ב 2018 אשר משרד החינוך תקציב ע"ס 100.000 ₪ בלבד להנגשת 6 בתי ספר לפי דברי גזבר המועצה.

כמו כן מצאה הביקורת שעל דחיפות העניין וחשיבות הדבר לא פנתה המועצה לשום גורם או משרד ממשלתי לקבלת תקציבים למטרה זו.

הביקורת מציינת כאן, וכפי שצוין לעיל, תקציב זה הנו תקציב מעט ולמרות זאת לא נוצל עד למועד הוצאת דוח זה, מאחר ולא נעשו הפעולות הנדרשות לקבלתם ממשרד החינוך לרבות; תכנון וביצוע עבודות הנגישות הנדרשות בכל אחד מבתי הספר.

רישוי עסקים

סעיף 8 ב' (ב) ו-ג' לחוק רישוי עסקים קובע כדלקמן:

(ב) רשות הרישוי לא תיתן רישיון או היתר זמני לעסק טעון רישוי שהוא מקום ציבורי או שירות ציבורי, אלא אם כן מצאה רשות הרישוי, כי קוימו הוראות הנגישות לפי פרק ה' 1 לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות על סמך חוות דעת של מורשה לנגישות השירות וחוות דעת של מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה.

8 ג'. על אף האמור בסעיף 8 ב, רשות הרישוי רשאית ליתן היתר זמני לעסק שלא התקיימו בו הוראות פרק ה' 1 לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות לתקופה שלא תעלה על שנה. בסעיף זה, "עסק" עסק טעון רישוי שהוא מקום ציבורי או שירות ציבורי שהיה קיים ערב תחילתו של פרק ה' 1 לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות: רשות הרישוי רשאית להאריך את ההיתר הזמני האמור לתקופה נוספת ולא תעלה על 6 חודשים נוספים."

مجلس جسر الزرقاء المحلي

מועצה מקומית ג'סר אל זרקא

ממצאי הביקורת

בג'סר אל זרקא מופעלים מספר מקומות ושירותים ציבוריים אשר טעונים רישיון עסק. מבקר המועצה בדק עם התברואן שהוא גם אחראי על רישוי העסקים, את נושא קיום תנאי החוק בעת מתן רישוי עסק למקומות אלה. תשובתו הייתה שלעולם לא הותנו תנאים אלה בעת מתן רישיון עסק לעסקים החייבים להיות מונגשים לאנשים עם מוגבלות פיזית.

מסקנות והמלצות הביקורת

הביקורת בדעה שנושא הנגשת מבנים המועצה ואתריה השונים, לאנשים עם מוגבלות פיזית, ואכיפת חוק התכנון והבניה וחוק רישוי עסקים באותו עניין, הוא לא פחות חשוב מכל שירות שעל המועצה לתת, במיוחד ומדובר באוכלוסיה שיש לעזור לה ולהושיט לה יד, בכדי שתוכל לממש את חייה כשאר האנשים. ועל כן יש להעלות נושא זה על סדר יומה של המועצה, ולנקוט בכל הצעדים המתחייבים על פי כל החוקים שהוזכרו בגוף דוח זה לרבות:

1. מינוי רכז נגישות אשר יטפל ויקדם את המשימות והדרישות שפורטו בגוף דוח זה לרבות:
 - ד. הקמת מסד נתונים סטטיסטי
 - טו. ריכוז מידע על הצרכים המקומיים של האנשים עם מוגבלות.
 - טז. מתן ייעוץ והדרכה בדבר חובותיו של השירות הציבורי בעניין הנגשת מבנים למוגבלים.
 - ז. ימסור מידע לציבור על אודות נגישותו של השירות לציבור.
2. הביקורת ממליצה על עריכת סקר נגישות מקיף שישלים את הסקרים שנעשו, לכל בנייני ומוסדות המועצה והאתרים שבבעלותה ואחזקתה, בכדי לעמוד על צרכי הנגישות בכל אתר ואתר.
3. הביקורת ממליצה על התנית מתן היתרי בניה למוסדות ומבני ציבור בקיום הוראות החוק בעניין הנגישות. כמו כן הדבר בעת מתן רישיון עסק בעסקים שחייבים להיות מונגשים.

مجلس جسر الزرقاء المحلي
מועצה מקומית ג'סר אל זרקא

נוהלי עבודה נוכחות עובדים

מבוא

הרשות המקומית, ככל מעביד בישראל, כפופה בראש וראשונה למערכת חוקי העבודה ותקנותיהם ולשאר החיקוקים, הצווים וההוראות שיש להם אופי נורמטיבי כללי, דוגמת צווי ההרחבה החלים על כלל העובדים והמעבידים במשק, או שיש להם תחולה לגבי מגזרים מסוימים.

החוק מסמיך את הרשויות המקומיות לקבוע, באישור שר הפנים, תקנות המסדירות את תנאי השירות של העובדים, ולכאורה רשאיות הרשויות המקומיות להפעיל את סמכותן זו באורח חד צדדי, בפועל, לא השתמשו הרשויות המקומיות בסמכות זו

مجلس جسر الزرقاء المحلي

מועצה מקומית ג'סר אל זרקא

ובחרו להשתית את יחסי העבודה עם עובדיהן על מערכת חוזית הסכמית המהווה, בצד הוראות החוק, את התשתית המשפטית ליחסי העבודה במגזר השלטון המקומי. ההסכם הקיבוצי המרכזי בתחום השלטון המקומי הינו חוקת העבודה לעובדי הרשויות המקומיות, המסדיר הן את תנאי העבודה והן את המסגרת ההסכמית לשוב סכסוכי עבודה.

אוגדן תנאי שירות (להלן- האוגדן) הינו מסמך המקבץ את מכלול ההוראות המסדירות את יחסי העבודה ברשויות המקומיות, והוא כולל את תוכן הוראות החוקים, התקנות, הצווים, הסכמי העבודה וההסדרים הקיבוציים מסודרים על פי נושאים ענייניים.

על חוקת העבודה לעובדים ברשויות הסכימו מרכז השלטון המקומי בישראל המייצג את כל הרשויות המקומיות המסונפות אליו, והועד המרכזי של הסתדרות הפקידים בארץ ישראל שבהסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל.

לאור התלונות שמתקבלות בעניין נוכחות עובדים במקום עבודתם במועצה המקומית, החלטתי, לבדוק את הנושא.

בדיקתי נעשתה, תוך מעקב ממושך אחר נוכחות העובדים, בשעות העבודה הן בבוקר והן אחה"צ, ביקורים במחלקות שונות, וכן שיחות עם ממלאי תפקידים בכירים ועם עובדים שונים, והשוואתם של הנוהלים הנהוגים במועצה לאלה שהופיעו באוגדן, שמסתמכים על חוקת העבודה לרשויות מקומיות.

נמצאו ליקויים בתפקוד חלק מהעובדים, שחלקם נובע מהעדרם של נוהלים מוגדרים מקיפים ומחייבים.

עיקרי הממצאים

1. במועצה המקומית ג'סר אל זרקא יש נוהלים כתובים, וכמו כן ישנם נוהלים נהוגים שמרבית העובדים מודעים להם, שמסתמכים על נוהלי העבודה באוגדן של תנאי שירות, חובות וזכויות של העובדים בשלטון המקומי שהוצא ע"י היחידה ליחסי עבודה במרכז השלטון המקומי אך רוב העובדים לא עושים בנוהלים הנ"ל וחלק מהם נוטים לא לעשות בהם.
2. עובד רשות מקומית חייב אישית להחתים כרטיס הנוכחות שלו בשעון רישום הנוכחות בתחילת העבודה ובסיומה; במקומות בהם אין שעון רישום נוכחות

مجلس جسر الزرقاء المحلي

מועצה מקומית ג'סר אל זרקא

חייב העובד לחתום אישית בגיליון הנוכחות בתחילת העבודה ובסיומה (אין העובד רשאי להחתים/לחתום על כרטיס נוכחות של עובד אחר).

נמצא, שבמבנה המועצה המקומית ממוקם שעון נוכחות ביומטרי כתחליף לשעון נוכחות מגנטי שהיה לפני כן , והעובדים בלי יוצא מהכלל מחתימים (מטבעים אצבעות) עת הכניסה ועת היציאה מהעבודה.

נמצא גם ששאר עובדי המועצה, במחלקות שהן מחוץ לבניין המועצה , וכן העובדים בבתי הספר השונים ובמחלקת הרווחה, משתמשים בשעון ביומטרי.

3. על העובדים למלא את תפקידם לפי הוראות הממונים עליהם בנאמנות, ובמלוא כושר עבודתם . וכן לדייק לבוא לעבודה בשעה הקבועה, ולא להפסיקה לפני השעה המיועדת לכך, ולא להיעדר מהעבודה בלי הודעה לממונה עליהם ובלי הסכמתו.

נמצא, שבמועצה המקומית חלק מהעובדים לא מזייקים בבואם לעבודה וחלק נעדרים מעבודתם מבלי לתת הודעה לממונה עליהם.

4. הנוהל התקין ברשויות מקומיות , אוסר על העובדים לאחר לעבודה, יותר מפעם אחת לחודש והאיחור הוא עד 30 דקות, במקרה כזה תנוכה ממשכורתו תמורת הזמן השווה לסך כל האיחורים במשך אותו חודש. ועובד שהמשיך לאחר באותה שנה יותר מפעם אחת בחודש במשך שלושה חודשים נוספים, יישלח לו מכתב התראה ע"י מנהל היחידה בה מועסק העובד בנוסף לניכוי במשכורתו.

נמצא, שבמועצה, הנוהל הינו לא להוריד עד 6 שעות איחור לעבודה בחודש, ומעבר למספר השעות הנ"ל מנכים מהחופש השנתי של העובדים .

5. לפי הנוהל ברשויות מקומיות , עובדים שיוצאים מהעבודה חייבים אישור הממונים עליהם .

مجلس جسر الزرقاء المحلي

מועצה מקומית ג'סר אל זרקא

=====
נמצא, שחלק מהעובדים יוצאים מהעבודה ללא כל אישור ואפילו יוצאים לא לצורכי עבודתם. ונמצא, שחלק מהעובדים מגיעים בבוקר מחתימים כרטיס ויוצאים לסידוריהם האישיים ע"ח זמן העבודה.

6. עובדים שנעדרים מהעבודה חייבים למלות טופס בקשה לחופשה / הודעה על היעדרות לקבלת אישור הממונה .

נמצא, שחלק מהעובדים לא ממלאים את הטופס, דבר שגורם לצבירת חופשה שאינם זכאים לה עפ"י חוק .

7. עובדי האחזקה מגיעים בבוקר ומחכים, לפעמים זמן רב, עד שמקבלים הנחיות והוראות לביצוע עבודות . אין עובד אחראי עליהם שיכין להם תוכנית וסידור עבודה.

המלצות הביקורת

1. לחייב העובדים שיוצאים מבניין המועצה בשעות העבודה, לחתום על דוח אצל הממונה עליהם, לאחר שקיבלו אישור על כך, בעת היציאה מהעבודה ובעת החזרה עם סיבת היציאה.
2. לחייב את העובדות שהן נשים אימהות לעבוד מספר שעות, בהתאם למה שנקבע בתקנות .
3. לחייב עובדים שמבקשים לצאת לחופשה למלא את טופס בקשה לחופשה/הודעה על היעדרות, לפני שהם מקבלים אישור מראש הרשות, והטופס שמאושר יימסר ע"י ראש הרשות לעובד שמרכז את החופשות, שימסור אותם בהמשך לחשב השכר .
4. לעקוב אחר צבירת החופשות של העובדים, באופן שוטף, על מנת שלא ייווצר מצב שעובדים צוברים חופשות מעבר למותר להם על פי חוק .
5. לחייב העובדים לדייק בבואם לעבודה בבוקר בשעה הקבועה .

مجلس جسر الزرقاء المحلي מועצה מקומית ג'סר אל זרקא

- =====
6. עובדים שמאחרים לעבודתם ינוכה זמן האיחור ממשכורותיהם בהתאם לתקנות, ובהתאם להנחייתו של ראש המועצה בנידון.
 7. למנות אחראי לעובדי האחזקה, שיכין להם תוכנית עבודה שבועית וסידור עבודה יומי לכל אחד, ויחתים אותם על גליון נוכחות הן בהתחלת העבודה והן בסיומה.

אתר האינטרנט של המועצה

באוגוסט 2018 בוצעה ביקורת בנושא אתר האינטרנט של המועצה, במטרה לבדוק אם מתקיימים הוראות החוק בעניין חובת הקמת והפעלת אתר אינטרנט למועצה, ופרסום המידע הנדרש ע"פ החוק בו לשימוש תושבי הכפר ומבקרי האתר ובעלי העניין.

רקע כללי והבסיס החוקי להקמת אתר אינטרנט למועצה

مجلس جسر الزرقاء المحلي מועצה מקומית ג'סר אל זרקא

בעקבות "מהפיכת השקיפות" ובהמשך לחקיקתו של חוק "חופש המידע" - 1998, נחקקו מספר חוקים שמטרתם לאפשר נגישות למידע לכל תושבי המדינה. חשיבות הנגשת המידע לתושב ברשויות המקומיות היא משמעותית, מאחר והרשות נמצאת בנקודת ההשקה של מירב תחומי החיים והתושב נזקק למידע מהרשויות ברמה היומיומית. גם בדברי ההסבר להצעה לתיקון החוק לממשל זמין נכתב כי "מטרת החוק היא להפוך את המידע בדבר שירותי הרשויות המקומיות לזמין ולנגיש יותר לתושביהן".

בעידן האינטרנט נראה כי הדרך הקלה והאפקטיבית ביותר להנגשת המידע לתושב, היא באמצעות פרסומו באתר אינטרנט ייעודי שבו יוכל התושב למצוא את כל המידע לו הוא נזקק תוך שימוש באמצעים טכנולוגיים מתקדמים לחיפוש המידע בקלות וביעילות באתר. ואכן, בשנת 2007 תוקנה פקודת העיריות לכלול חובה על כל רשות מקומית להקים אתר אינטרנט ולפרסם בו את המידע אשר חובה עליה לפרסם.

בסעיף 248 (ב) לפקודת העיריות נאמר:

עירייה תקים ותפעיל אתר אינטרנט נגיש לציבור ללא תשלום, שבו תפרסם, בין השאר –

1. מידע שעליה לפרסם וכן מידע בנוגע אליה ששר הפנים פרסם בהתאם להודעת העיריה, לאחר שהשר פרסמו; בפסקה זו "פרסום" – פרסום על פי דין ברשומות או בעיתון;
2. פרוטוקולים של ישיבות המועצה בדלתיים פתוחות, לא יאחר משני ימי עבודה מיום אישורם במועצה, והקלטות או תמלילים של ישיבות כאמור.

הסעיף אינו מפרט מהו אותו מידע אשר על הרשות לפרסם ומפנה למידע אותו מפרסם שר הפנים, אולם מעולם לא פורסמה רשימה מוסדרת הכוללת את מגוון הנושאים אשר מחובתה של הרשות לפרסם באתר האינטרנט. הסעיף משאיר בידי הרשות מרווח רחב מדי לפרשנות, אשר גורם לחוסר אחידות בסוג ואיכות המידע המפורסם על ידי רשויות שונות.

مجلس جسر الزرقاء المحلي

מועצה מקומית ג'סר אל זרקא

בדו"ח מבקר המדינה משנת 2007, ניתן למצוא את סעיפי החוק המפרטים את הנושאים עליהם

חלה חובת הרשות לפרסום.

הנושאים המפורטים בדו"ח הם:

1. חוקי העזר של הרשות המקומית
2. מידע על תפקידי הרשות המקומית ושל הממונה לפי חוק חופש המידע ועל אופן קבלת מידע המצוי בידי הרשות המקומית
3. מידע בנוגע לתאגידים שבשליטת הרשות המקומית
4. מידע על איכות הסביבה
5. תמצית הדוחות הכספיים
6. דוחות על איכות המים
7. מידע בדבר שיעורי הארנונה ומועדי תשלומה
8. מידע של הועדה לתכנון ובניה
9. דוחות מבקר הרשות המקומית ופרוטוקולים של דיוני המועצה.

בדו"ח מעודד המבקר את הרשויות ליזום פרסומים נוספים, גם אם אין חלה עליה החובה לפרסמם ומציע את אתר האינטרנט ככלי נוח וזמין לפרסומים אלו. מתוך הדו"ח: "על מנת להגשים את עקרון חופש המידע והשקיפות בשלטון המקומי, להגביר את אמון הציבור במערכת המוניציפאלית ולאפשר את השתתפותו בתהליכים המקומיים, מן הראוי שהרשויות המקומיות תיזומנה העמדת מידע לציבור מעבר לחובה שנקבעה בחוק חופש המידע ובפקודת העיריות, כמו למשל פרסום יזום של פרוטוקולים מדיוני מועצת הרשות המקומית וועדותיה או פרסום של דוח מבקר הרשות המקומית.

טכנולוגיית המידע והתקשורת, ובעיקר האינטרנט, יכולה לספק כלים נוחים וזמינים להעמדת מידע לציבור, ויש מקום שהרשויות המקומיות יעשו שימוש בכלי זה כדי להביא לידיעת הציבור מידע רב ככל הניתן.

בעתירה המנהלית של התנועה לאיכות השלטון, מפורטים נושאים דומים ע"פ סעיפי החוק, אשר יש לצפות מן הרשות שתפרסם באתר האינטרנט שלה על מנת לקיים את

مجلس جسر الزرقاء المحلي

מועצה מקומית ג'סר אל זרקא

חובת החוק. ואילו במחקר ערים סמויות מן העין[9] הורחבה הפרשנות לחוק לכלול מידע נוסף, המשתמע מתכלית חוק חופש המידע, בהתייחס לרשויות המקומיות. לדוגמא: הסעיף העוסק במועצת העיר: פרסום ישיבות המועצה: מועדים, מיקום וסיכומים, חשיפה שמית של אופן ההצבעות במועצה, מידע על הועדות העירוניות ודרך ליצירת קשר עימן.

בסעיף העוסק בנבחרי הציבור- ראש המועצה וחברי המועצה: פרסום אמצעי קשר עם נבחרי הציבור, יצירת קשר ישיר בין ראש המועצה לתושבי הכפר, סגני ראש המועצה ופרסום סמכויותיהם, פרסום הסכמים קואליציוניים.

כמו כן, נוספו סעיפים טכניים יותר כגון: הנגשת המידע לציבור: איכות החיפוש באתר, שפת האתר ואפשרות לקבלת מידע ומשוב מהציבור.

בעידן הטכנולוגיה אתרי האינטרנט של הרשויות המקומיות (כמו של המוסדות הממשלתיים והציבוריים) משמשים היום, גם כן, אמצעי נוח לתשלום חובותיהם השונים למועצה: ארנונה, היטלים, אגרות וקנסות וכ'.

המצב העובדתי וממצאי הביקורת

מלפני מספר שנים הוקם לראשונה אתר המועצה אשר עלה למועצה עשרות אלפי שקלים. הגלישה באתר מעידה על כך שהוא מיושן וחסרים בו כמעט רוב המידע הדרוש לתושב ולגולש, המידע הנדרש על פי פקודת העיריות והחוק; לרבות חוק חופש המידע ואשר פורט לעיל.

הביקורת מצאה שבעקבות הקמתו של האתר לא מונה מנהל לאתר אשר ידאג לאחזקתו, שדרוגו, הפעלתו ועדכון הנתונים והפרסומים בו.

בביקורת נמצא שהרבה מהמידע ומפרסומי המועצה באתר הם ישנים, לא רלוונטיים ולא עדכניים:

مجلس جسر الزرقاء المحلي

מועצה מקומית ג'סר אל זרקא

1. הביקורת מצאה שהמידע והנתונים על הכפר ותושביה, על מערכת החינוך, מידע הנדסי ומידע על פעולות אגפי המועצה ושירותיהם שהינו מאוד נחוץ לתושב הוא דל: כמו מידע שנתי על תעריפי הארנונה והזכאות להנחות ושיעוריה. מידע על שירותי אגפי החינוך והרווחה ועוד..
2. בקישור למנגנון המועצה נמצא שרשימת חברי המועצה התעדכנה עד יום ביצוע הביקורת, בכך שהרשימה לא מכילה שמות חברי מועצה וסגני ראש מועצה שהפסיקו את חברותם במועצת המועצה.
3. כמו כן, נמצא שרשימת ועדות המועצה התעדכנה גם לאחר הבחירות האחרונות ובחירת ועדות חדשות.
4. נמצא שיש פרסום לפרוטוקולי ישיבות המועצה מאחר ויש חובה חוקית על כך במפורש בסעיף 248 ב. לפקודה. הביקורת מצאה שהפרוטוקול האחרון של מליאת המועצה אשר פורסם באתר הוא של ישיבת המועצה מיום 15.3.2018.
5. הביקורת מצאה שמידע חשוב אחד מכיל האתר והוא הפרסום על מכרזים ע"פ תקנות העיריות (מכרזים) - 1987 ומכרזים לקבלת עובדים
6. הביקורת מצאה שאתר המועצה הוא בשפה אחת (ערבית) ובצורה כזו נחסמת האפשרות של גולשי האינטרנט בעיקר דוברי השפה העברית לגלוש באתר ולהפיק ממנו את המידע הדרוש ו/או לקבל ממנו את השירות שהם זכאים לו: מידע על מכרזים וכו'..
7. לדעת הביקורת שאי מינוי מנהל לאתר אשר ידאג להפעלתו, עדכונו, ואחזקתו, ואי הקצאת משאבים כספיים לכך הביאו את אתר המועצה למצב המצוי בו היום.

מסקנות והמלצות הביקורת

אין חולק על חשיבות נגישות המידע לתושב באתר הרשות המקומית. המועצה היא הגוף השלטוני הקרוב ביותר לתושב והיא מספקת לו את רוב השירותים הדרושים לו במהלך היומיומי של חיו. גם הפוליטיקה המקומית והחלטות רבות המתקבלות במועצה משפיעות ישירות על התושב. השקיפות ופרסום המידע מעודדים מינהל תקין.

ממצאי הדוח מעידים על כך שהתועלת מהאתר הקיים של המועצה היא מינימלית ולא מספקת את השרות והדרוש מהמועצה ע"פ הוראות החוק, לרבות סעיף 248 ב. לפקודת העיריות וחוק "חופש המידע". מה עוד שהוא לא עדכני ולא שימושי, ומכיל

مجلس جسر الزرقاء المحلي

מועצה מקומית ג'סר אל זרקא

=====
חומר שאינו רלוונטי ולא נגיש גם לדוברי השפה העברית. ועל כן הסכומים שהושקעו בבניית האתר היו לשווא.

הביקורת ממליצה על הקמת והפעלת אתר אינטרנט חדש למועצת ג'סר, אשר ייתן מענה לדרישות החוק כפי שבא בגוף הדוח. האתר צריך להיות בנוי בצורה שתאפשר לתושב, ולגולש בכלל, בעזרת מנוע חיפוש משוכלל גישה לכל המידע בקלות וביעילות.

המועצה נדרשת להקים מערכת לניהול תוכן אליה יש גישה לעובדים מסוימים אשר מפרסמים את המידע מהמחלקה שלהם בזמן אמת, או לחלופין, ע"י ריכוז כל החומר במחלקה אחת של הממונה על חופש המידע והכשרת עובדי המחלקה לעדכון החומרים באתר.

לדעת הביקורת על מנת לייעל את המערכת יש לקבוע כי מחלקתו של הממונה על חופש המידע במועצה (שימונה), תהיה האחראית על התחזוקה והעדכון של הנתונים באתר. מאחר והיא המעורה ביותר בנושאים אותם חובה לפרסם לתושבים וכן המידע נמצא זמין ונגיש ביותר במחלקה זו.

על המועצה לתכנן מראש ולהקצות משאבים של כוח אדם ותקציב על מנת שתחזוקתו השוטפת של האתר תהיה רציפה ואיכותית.

ניהול ומעקב אחרי חוזים במועצה

חוזה הוא ביטוי חברתי משפטי להסכמה הנובעת ממפגש רצונות בין שני צדדים כשירים והמוכרת על ידי החוק, והניתנת לאכיפה על ידי המשפט.

مجلس جسر الزرقاء المحلي

מועצה מקומית ג'סר אל זרקא

=====
ההתקשרות בחוזה היא פעילות יום יומית המבוצעת גם במסגרת פעילויות המועצה.

קיימים סוגים שונים של חוזים אשר מתקשרת באמצעותן המועצה עם גורמים שונים, להסדרת פעולותיה השונות והמגוונות ועל פי סמכויותיה: חוזה קבלנות, קבלת שירות, שכירות, חכירה, מתן זיכיון, ביצוע מיזמים משותפים, רכישת טובין, העסקה, חוזה ביטוח ועוד....

בסעיף (4) (7) לתקנות הרשויות המקומיות (הנהלת חשבונות) – 1988 נדרשת הרשות המקומית לנהל פנקס חוזים.

בסעיף 203 א' לפקודת העיריות נאמר:

פרטי חוזים שנחתמו שלא על פי החלטות המועצה ופרטי הלוואות שלוותה העירייה ... וערבויות שניתנה ... יירשמו בפנקס שתנהל העירייה לעניין זה, וראש העירייה יביאם לידיעת ועדת הכספים.

על פי ההנחיות המקצועיות של האגף לביקורת ברשויות המקומיות במשרד הפנים, הרישום בפנקס החוזים יכלול לפחות את הפרטים להלן:

1. מספר סידורי רץ של החוזים
2. שם הצד השני לחוזה (קבלן, ספק, נותן השירות וכד')
3. פירוט הטובין או השירות שעל הרשות המקומית לקבל
4. סכום ההתחייבות
5. אופן חישוב ההצמדה
6. זמני ותנאי התשלום
7. תקופת החוזה (ההתקשרות)
8. תאריך אישור ועדת המכרזים או ועדת הרכש
9. הסעיף התקציבי לחיוב (תקציב רגיל או בלתי רגיל)

רישום זה נועד לקיים מעקב נאות אחר החוזים, מועד חידושם, ושיפור ההתקשרות בין האגפים השונים ברשות בעלי העניין המשותף בחוזה. הביקורת ביקשה לבחון כיצד מנהלת המועצה מעקב אחר החוזים השונים, שעליהם היא חתומה.

مجلس جسر الزرقاء المحلي

מועצה מקומית ג'סר אל זרקא

ממצאי הביקורת

הביקורת העלתה שמזכיר המועצה הוא הגורם האחראי על ניהול המכרזים הכנתם (למעט מכרזי אגף ההנדסה), פרסומם, מכירת תיקי מכרזים, הכנת כל החומר הנוגע במכרזים לדיון בוועדת המכרזים ורישום וניהול החוזים שהמועצה חתומה עליהן וביצוע שריון תקציבי לכל חוזה.

מזכיר המועצה מסר לביקורת שכל החוזים של כל האגפים לאחר חתימתם נרשמים ונשמרים אצלו. בנוסף לתיק הידני של כל חוזה הביקורת כבר ממליצה על ביצוע רישום ממוחשב שיעשה באמצעות תוכנה של החברה לאוטומציה כאשר בתוכנה זו אמורים החוזים להיות מסווגים לשלושה סוגי חוזים :

1. חוזה שירות ואחזקה
2. חוזה קבלני, מסגרת ותכנון
3. חוזים מול הזמנות עבודה

בפרטי הרישום של כל חוזה במערכת הממוחשבת נרשמים :

1. סוג החוזה
2. מספר החוזה
3. שם החוזה (סוג השרות או העבודה)
4. סטטוס החוזה : פתוח, פעיל, מאושר, סגור, מבוטל
5. תאריך החוזה ותאריך קליטתו
6. תקופת החוזה : התחלה מתוכננת וסיום מתוכנן
7. התחלה בפועל וסיום בפועל
8. שם ומספר הסעיף התקציבי
9. תאריך התחלת וסיום השרון התקציבי

مجلس جسر الزرقاء المحلي

מועצה מקומית ג'סר אל זרקא

10. תנאי התשלום ואחוז ההתייקרות

11. סכום המסגרת ויתרת המסגרת

עיקר הניהול של המערכת הממוחשבת הוא בניהול שני סוגי החוזים : חוזי שירות ואחזקה וחוזים עם קבלנים (בעיקר חוזי עבודות הנדסיות).
הבדיקה של הביקורת העלתה שכל חוזי המועצה מתקבלים ונרשמים אצל מזכיר המועצה למעט חוזי מחלקת הנדסה.
הביקורת מצאה שבחלק גדול מהרישום לא מבוצע רישום מלא של החוזה.

בחלקם אין רישום לאחוז ההתייקרות על פי החוזה ואחוז החריגה בתשלומים מהחוזה.

כמו כן נמצא שבחלק גדול מהרישומים חסרים רישומים של זמן התחלת העבודה בפועל ותאריך הסיום.

ובחלק מהרישומים אף לא מצוינים סכומי מסגרת העבודה ע"פ החוזה והיתרה שנשארה לאחר התשלומים.

חוזים עם קבלנים

לביקורת נמסרו 4 חוזים עם קבלנים פתוחים :

1. חוזה איסוף והובלת פסולת - מכרז 05/16 סכום השריון התקציבי ₪ במקום ₪ כהצעת הקבלן במכרז.
2. חוזה מתן שירותי טיאוט רחובות, ניקיון ועבודות כלליות – מכרז 05/2017 סכום השריון התקציבי ₪ במקום ₪ כהצעת הקבלן במכרז.
3. חוזה לביצוע עבודות חשמל(תאורת רחובות) – מכרז 16/2017 סכום השריון התקציבי ₪ במקום ₪ כהצעת הקבלן במכרז.
4. חוזה להסעת תלמידים ו/או עובדי הוראה מכרז 07/2016 סכום השריון התקציבי ₪ במקום ₪ כהצעת הקבלן במכרז.

مجلس جسر الزرقاء المحلي

מועצה מקומית ג'סר אל זרקא

חוזי שירות ואחזקה

החלק הגדול מחוזי המועצה, שהם גם בעלי משקל כספי גדול, הם חוזי שירותים שמתחדשים או מוארכים לאחר פקיעת תוקף ההתקשרות לתקופה נוספת (שנה או יותר). הארכת תוקף החוזה לתקופה נוספת נעשית על ידי

הסכמת שני הצדדים (המועצה מצד אחד והספק / הקבלן מצד שני) למימוש אופציית ההארכה המצוינת בחוזה המקורי או על ידי פרסום מכרז חדש. במערכת הפיננסית הממוחשבת רשומים 3 חוזי שירות פעילים ו/או פתוחים.

א. חוזה היועץ המשפטי למועצה
ב. חוזה לאספקת ותחזוקת מערכות מידע לניהול הרשות
ג. חוזה למתן שירותי הנהלת חשבונות, ניהול תקציבים, יעוץ חשבונאי, מיסוי וחשבות ש"כר.

הביקורת מדגישה שחסרון גדול קיים באי רכישת מערכת ממוחשבת לרישום חוזי השרות בכך שהיא מתריעה תוך זמן סביר שחוזה יהיה פג תוקף. הביקורת בדעה שעל מנת למנוע מצב בו המועצה תמשיך בהתקשרות עם מספר הקבלנים ונותני שירותים גם לאחר שפג תוקף החוזה מבלי להתריע לפני זמן סביר שמועד ההתקשרות מתקרב להסתיים ושיש צורך בקבלת החלטה או להאריך את ההתקשרות, על פי אופציית ההארכה המצוינת בחוזה, או פרסום מכרז חדש.

מסקנות והמלצות הביקורת

הביקורת ממליצה על הקמת יחידה של מכרזים וחוזים באגף הרכש צעד מאוד חשוב וחיוני, לטיפול והסדרת עניין החוזים והמכרזים של המועצה בהיבט האירגוני: פרסומם, רישומם, שמירתם והמעקב אחריהם. עם זאת, הביקורת מצאה מספר ליקויים ופגמים בניהול חוזי המועצה שיש לתקנם על מנת שהבקרה והמעקב אחר החוזים ייעשו באופן הראוי.

مجلس جسر الزرقاء المحلي מועצה מקומית ג'סר אל זרקא

הביקורת ממליצה על כך שכל החוזים, על כל אגפי ומחלקות המועצה, ירוכזו, יתויקו וירשמו במערכת הממוחשבת שביחידת המכרזים והחוזים שתוקם באגף הרכש.

הביקורת ממליצה על כך שכל החוזים יועברו מיד עם חתימתם ליחידת החוזים להמשך הטיפול בהם.

הביקורת ממליצה על כך שבנוסף להעברת החוזים ליחידת המכרזים וחוזים ישמור האגף או המחלקה הרלוונטית העתק מהחווזה לטיפול השוטף מול הצד השני החתום עליו.

הביקורת ממליצה על כך שכל החוזים יזכו לרישום מלא במערכת הממוחשבת לרבות; ערך החווזה, השריון התקציבי, אחוז ההתייקרות, זמני התחלת ההתקשרות וסיומה ועוד..

הביקורת ממליצה על כך שהמועצה תפעל מול החברה לאוטומציה על מנת שהאחרונה תטמיע במערכת הממוחשבת לרישום החוזים קוד התראה אשר יתריע, תוך פרק זמן סביר, על סיום תוקף החווזה בכדי להביא לסיום ההתקשרות בזמן או לחדשו או לצאת במכרז חדש אם יש צורך ועניין למועצה בכך.

מעקב כזה אחרי החוזים יש לכלול סווג מחדש של כל החוזים, כל תקופה מסוימת, ולעדכן את סטטוס שלו: מאושר, פתוח, פעיל, מבוטל, סגור ... לצורך כך, ולמען טיפול נאות בחוזים והמעקב אחריהם, יש לכתוב נוהל עירוני בעניין זה " טיפול בחוזים " כנהוג ברשויות מקומיות אחרות.

مجلس جسر الزرقاء المحلي
מועצה מקומית ג'סר אל זרקא

בדיקת יישום המלצות הביקורת

בדיקת יישום המלצות הביקורת בדוח המבקר לשנת 2017

בדוח מבקר המועצה לשנת 2017 נכללו הנושאים :

1. התקשרות המועצה עם חרבת עולמית לגביית חובות
2. התכנסות ותפקוד מליאת המועצה וועדותיה
3. מדרכות הכביש הראשי(ניקיון), אחזקתן ומניעת הרוכלות וההשתלטות עליהן)
4. יועצת לקידום מעמד האישה
5. נציב תלונות הציבור.
6. נותני שירותים מיוחדים

בחודשים ינואר-מרץ 2019 נערכה בדיקה של יישום המלצות הביקורת ותיקון הליקויים שהצביע עליהם המבקר בדוח הביקורת לשנת 2017 ונמצא שחלק תוקן וחלקה טרם תוקן.

הביקורת העלתה שמליאת המועצה לא דנה בדו"ח המבקר.